

Z hamíka bastlení a telegraf dělá HAMA, studium a stavba elektronických přístrojů dělá z HAMA vynálezce, badatele

V NÁS JE KAŽDÝ VÍTĚZEM

Lužánecká soutěž v elektronice, kde si můžete vyzkoušet své znalosti elektroniky s ostatními soutěžícími. Seznamte se s kamarády, kteří se zajímají o elektronické obory, vyměňte si zkušenosti, zjistíte, na jakých nových projektech pracují. Porovnejte své technické zručnosti a na samém konci máte možnost vyhrát věcné ceny.

jakub.mimlich@luzanky.cz

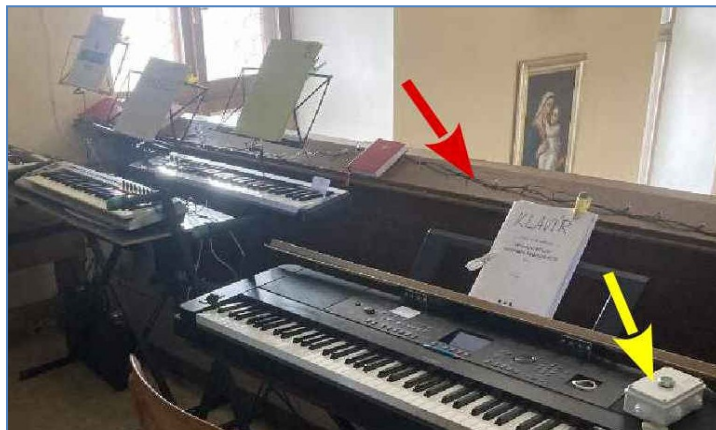

Vánoční taktovka tiše svítící - jakou muzikanti ocení

Kapele svědčí mít kapelníka a dirigenta (někdy v jedné osobě). Každopádně dirigentovi svědčí, když má **dirigentskou taktovku**. Naše kapela je velmi bohatá, takže i my bychom si mohli pořídit takovou taktovku a nemusíme ji trhat v bezu jako někdo, ale přesto tento typ taktovek je jednak málo nápadný, když je muzikant zabrán do not, a hlavně zjistili jsme lehce replikovatelným experimentem, že jsou hodně špatně pozorovatelné skrze varhany. Varhany totiž už od nepaměti trpí tím, že jsou nejen neprůhledné a zpravidla i neprůsvitné.

U nás na kůru to vypadá takto ►

Toto je fotka muzikantského křídla od neprůhledných varhan. Toto jsou stanoviště čtyř kláves. Za touto sestavou může být ještě druhá řada - basa, kytara, flétna a přesto všichni tito muzikanti zaregistrují, když se před nimi rozsvítí červenou šipkou zvýrazněný drát na zábradlí - to jsou právě světýlka z vánočního stromku, která jsou takto podél zábradlí natažená na šíři celého kostela. Když je třeba upozornit zpěváky, tak se stiskne tlačítko vyznačené žlutou šipkou. Zpěváci ve svém křídle mají podobné tlačítko.

Zpěváci ve svém křídle mají podobné tlačítko.

Tak jsme přemýšleli, jakou bychom potřebovali taktovku, aby byla vidět jak na pravici, tak po levici a aby se mohla obě křídla upozorňovat vzájemně.

Zábradlí, aby muzikanti nepadali v zápalu hry dolu mezi zbožné věřící.

<p>Muzikantské křídlo co vydává zvuky a hraje písně furt dokola jako jukebox, dokud nedostane povel, aby už skončilo.</p>	<p>Neprůhledné a neprůsvitné varhany</p>	<p>Sbor, zpěváci a sbormistrová, co hlídá sloky a konec písně.</p>
--	--	---

Osvědčila se nám elektronická taktovka z vánočních světýlek ►

Podél celého zábradlí jsme natáhli jedna dlouhá vánoční světýlka, které pak rozsvěčíme amatérsky zhotovenou elektrikářskou konstrukcí. Každé křídlo má svoje kouzelné tlačítko, takže se nemožno hádat ▼

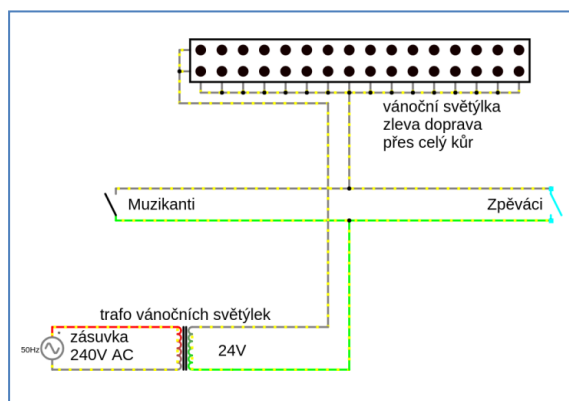

Nemusím zdůrazňovat, že tato dirigentská světýlka si v Lidlu nekoupíte. Musíte si je vyrobit. Já sám jsem se tato jednoduchá elektrikářská zapojení naučil jako dítě doma. Ve škole nás to neučili. Přemýšlím, jak naučit dnešní děti elektrice, když rodiče se rozvádí a na předávání řemesla nemají pomyšlení, ani se k dětem často nedostanou.

Myslím, že by děti měly ve škole pracovat s reálnými dráty, ale nemohu jim ale do nich pustit reálných 240 V. Myslím, že by bylo nejlepší inspirovat se elektrickými ohradníky pro psy. Vzít bezpečné napětí, třeba 12 V a k tomu přidat záblesky vysokého napětí, které sice nikoho nezabije (ani čivavu, která stojí bosými tlapkami na mokré trávě), ale je natolik nepříjemné, že odradí děti, aby na ně sahaly a rychle je upozorní, že omylem sáhly na drát pod napětím, které v případě zásuvky hrozí smrtí.

Ale moderní školství, které učí chemii bez experimentů, elektriku bez drátů, češtinu bez čtení a psaní, je zjevně cesta do pekel. Odpovězte si sami, kolik z Vašich dětí by si umělo postavit tuto vánoční taktovku? Já mohu říci, že dvě ze tří, ale ve škole se to ale, stejně jako já, nenaučily.

Jeroným Klimeš, jeronym@klimes.us, <http://taktovka.klimes.us>

Slávek OK1TN k současnému HAM hnutí

V polovině února jsem oznámil, že ukončuji **webové stránky OKDXF**. Důvod byl prostý – Martin OK1RR kvůli zdravotním důvodům nemohl pokračovat. Já sám bych to nezvládl a nenašel se nikdo, kdo by převzal štafetu. Měl jsem také pocit, že klasický DX provoz už mnoho lidí nezajímá. Potřeba informovat o DX frekvencích se stala zbytečnou. Expediční frekvence jsou předem ohlášeny a dokonce se i dodržují. Nakonec po desetiletích skončila pravidelná DX runda na 80 m, která bývala majákem DX zpravodajství včetně komentářů a hodnocení. Diskutovalo se, jakou taktiku zvolit, aby QSO bylo úspěšně dokončeno. OK1ADM a OM3JW dávali DX provozu punc. To vše je však minulostí a nezbyvá než se přizpůsobit.

Zpátky k webu. Nakonec se však objevilo několik ochotných dobrovolníků. Díky těmto nabídkám jsem prodloužil hosting o další rok s nadějí, že se najde někdo, kdo bude pokračovat.

Tato situace mě přiměla zamyslet se nad léty strávenými s rádiem. Koncesi jsem získal ještě před ukončením vojenské služby v roce 1968. **Byl jsem hrdý na to, že jsem součástí spolku, který sdružoval mnoho výjimečných a chytrých lidí. Zmínil bych například Jiřího Mrázka OK1GM, kterého jsem měl tu čest poznat osobně, a Karla Kamínka OK1CX, u kterého jsem skládal zkoušku z telegrafie. Později jsem se setkal s mnoha dalšími zajímavými a vzdělanými lidmi, z nichž bohužel mnozí už nejsou mezi námi. S jejich odchodem mizí i duch rádia, který se z nás postupně vytrácí.**

Od samého začátku, a to i jako SWL, jsem se zajímal o DXing. Pro získání nové země DXCC jsem si bral dovolenou, sledoval expedice, ale hlavně neustále zlepšoval zařízení a anténní vybavení. Začátkem sedmdesátých let jsem jako první v OK postavil otočnou HB9CV pro 7 MHz. V radioklubu OK1KPX, který vznikl s podporou textilní továrny TIBA, jsme pořádali soutěže a vydávali diplomy tištěné na látce. U místní obalovny jsme postavili Unimo buňku, kterou jsme dostali od závodu TIBA. Za všechna navázaná spojení jsme posílali QSL lístky. Radioklub jsme měli v místním zámku, přímo v bývalé ložnici paní hraběnky. Zařízení jsme umístili do zaskleného balkonu. Na VKV jsme pravidelně závodili z hradu Bezděz.

Když se klenba věže začala bortit, betonovali jsme vrchní část. Byla to doba, kdy jsme na Bezděz vynášeli RX Lambda 5 s konvertorem a závodili s výkony kolem 25 W. Elektronky GU29 a podobné byly maximem té doby. Jednou jsme na věži postavili 5el YAGI na 28 MHz a zažili jsme zvláštní fenomén šíření. Když jsme měli pileupy do USA, stanice v níže položených oblastech už nic neslyšely. To nás motivovalo pokus zopakovat. Na kopci Kozákov jsme spolu s turnovskými kamarády postavili čtyři antény 5el. YAGI na 28 MHz, které navrhl Milan OK1AWZ.

Fenomenální šíření se sice zopakovalo, ale OK1JKL nevěřil, že stále pileupujeme, zatímco on už nic neslyšel. Bohužel výsledek nebyl dle očekávání. Přesto nás **objevování, testování a nadšení motivovalo k dalším podobným akcím**. Podobně to, myslím, probíhalo i v dalších radioklubech.

Díky rádiu jsem se musel naučit alespoň základy angličtiny, protože povinná ruština ze školy se na pásmech moc neuplatnila.

Ovládání CW jsem tehdy považoval za samozřejmost a nezbytnost, pokud jsem chtěl být skutečným radioamatérem. Dnes to však už neplatí, stejně jako neplatí, že jsme všichni přátelé. I v ham rádiu dnes hrají významnou roli peníze. Díky přátelům a firmě ALCATEL jsem si splnil velký sen – cestovat s rádiem. Cesta po Pacifiku byla satisfakcí po letech izolace a odtržení od světového dění. O dalších cestách jsem psal na svém webu OK1TN.

Bohužel, kamarádství a ochota postupně mizí – nejen mezi lidmi s podobnými zájmy, ale i obecně. **Společnost je stále více poznamenána nevraživostí, nechotou a zlobou, což se odráží i na našem rádiu**. Kdysi to byl krásný koníček, který stál v popředí komunikace. Telegrafie byla povinná například pro kapitány letadel a lodí a rádio spojovalo ambasády i armády. V roce 1955 byl natočen **film Kdyby všichni chlapi světa**, který znal snad každý radioamatér.

Dnes internet, mobilní telefony a sociální sítě usnadňují celosvětovou komunikaci, což činí rádio pomalým a složitým médiem pro výměnu informací. To nahrává DIGI módům, jako je fenomén FT8, který zatlačuje používání CW i SSB. Přesto doufám, že radioamatérství zůstane alespoň jako připomínka doby, kdy rádio bylo mladé, jak napsal Viktor OK1XW ve své publikaci.

Slávek Zeler, OK1TN, ok1tn@seznam.cz

100 let IARU a Mezinárodní den radioamatérů

Dne 18. dubna 1925, tedy před 100 lety, byla v USA založena **Mezinárodní radioamatérská unie (IARU)**. Mezi zakládajícími členy byli i Čechoslováci. IARU dodnes spojuje radioamatéry a hájí jejich zájmy. A mimo jiné se taky podílí na vytváření norem pro rádiovou komunikaci.

Bez této organizace by radioamatéři pravděpodobně neměli kde vysílat, nezbyla by pro ně ani úzká amatérská pásma, všechny kmitočty by si rozebrali profesionálové. Českou republiku zastupuje v IARU Český radioklub.

18. duben se slaví celosvětově jako Mezinárodní den radioamatérů.

Vladimír Štemberg, stemberg@seznam.cz

Zajímavé publikace s radioamatérskou tematikou

Na webu <https://ok5nw.nagano.cz/e-publikace/e-publikace.htm> najdete pěknou řádku knížek v elektronickém formátu, týkajících se našeho hobby. Sri, mail na OK5NW neznám. -dpx-

- Amatérské krátkovlnové antény - Ing. Imrich Ikrényi (13,6 MB)
- Amatérská radiotechnika a elektronika 1. díl - Josef Daneš a kolektiv (14,8 MB)
- Amatérská radiotechnika a elektronika 2. díl - Josef Daneš a kolektiv (12,5 MB)
- Amatérská radiotechnika a elektronika 3. díl - Josef Daneš a kolektiv (9,84 MB)
- Amatérská radiotechnika a elektronika 4. díl - Josef Daneš a kolektiv (4,01 MB)
- Dálnopisná technika systému HELL - Ing. Rudolf Hanuš (9,03 MB) + příloha (4,33 MB)
- Elektronické a elektroakustické součástky - Nečásek, Janeček, Rambousek (9,7 MB)
- Jednoduché malé vysílače - Karel Jordan (1,27 MB)
- Obrazová komunikace na krátkých vlnách - Martin Bruchanov (19,8 MB)
- Pasivní elektronické součástky Tesla - Katalog (30,3 MB)
- Přednášky z amatérské radiotechniky (antény) - Ing. Karel Jordan CSc. (3 MB)
- Přednášky z amatérské radiotechniky (modulátory, tvarovače...) - Ing. Vladimír Geryk (2,3 MB)
- Přijímače s přímým směřováním - Jan Bocek, Jaroslav Winkler (4,03 MB)
- Radiotechnika do kapsy - Sláva Nečásek (7,48 MB)
- Stavba amatérských krátkovlnných vysílačů - K. A. Šulgin (4,38 MB)
- Technika rádiového spojení s jedním postranním pásmem - Ing. Eduard Severin (4,9 MB)
- Za tajemstvím éteru - Dr. Josef Daneš (7,57 MB)
- Základy radiotechniky I - Ing. Josef Stránský (12,9 MB)

Výsledky Minitestíku z HK 398

Vladimír Štemberg píše: Pokud bude indukčnost i kapacita vodiče zanedbatelná, bude množství tepla v obou případech stejné. Plyne to přímo z definice efektivní hodnoty. Pokud bychom ale indukčnost nebo kapacitu vodiče nemohli zanedbat, měl by protékací proud v případě střídavého proudu jalovou složku, nebo by dokonce mohlo dojít k rezonančním jevům, a výše uvedené by neplatilo.

Správně odpověděli též: Miroslav Vonka, Ladislav Skočdopole (14), Zdeněk Svoboda (17).

Náš Minitestík Matka má pět dětí. Jejich věky se liší o dva roky. Při narození prvního děčka bylo matce 18 let, to je dnešní věk nejmladšího syna. Jak je stará matka? Námět: Bohumil Dobrovolný

Řešení posílejte **nejpozději ve čtvrtek**, výhradně na dpx@seznam.cz Řešitelé mladší jak 18 let, uveďte svůj věk.

Ždibec moudra na závěr

George Berkeley

Být znamená být vnímán.

HAM je mezinárodně používaný pojem pro radioamatéra

HAMÍK je tedy mladý, začínající, budoucí radioamatér

Toto číslo vyšlo 29. března 2025

Vychází každou sobotu v 00:00 h

HAMÍKŮV KOUTEK je určen pro vedoucí a členy elektro - radio - robo kroužků, jejich učitele, rodinné kluby, rodiče, prarodiče a všechny příznivce práce s mládeží; vzniká ve spolupráci s ČRK, ČAV a OK QRP klubem

Všechna předchozí čísla HK, adresy kroužků, stavební návody a mnoho dalšího najdete na <https://www.hamik.cz/>

© Petr Prause, OK1DPX, redakce HAMÍK, Čechovská 59, 261 01 Příbram, tel. 728 861 496, dpx@seznam.cz